

T.C. Halkların Demokratik Partisi
Grup Başkanlığı
Sayı : 6296
Tarih : 21.12.2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İstihdamın esnekleşmesi, kuralsızlaşması ve güvencesizliğin artması işçi sınıfının ve emekçilerin birçok kazanılmış hakkını gasp eden bir raddeye ulaşmıştır. Nerdeyse kırıntı düzeyinde kalan kazanılmış hakları da budamaya çalışan ve tamamen sermaye yanlısı bir zihniyetle karşı karşıya kaldığımız aşikârdır. Bu durum sadece çalışanları etkileyen bir vaka olmaktan çıkmış doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenecek geniş halk kesimleri açısından da ciddi bir tehdide dönüşmüştür. Bu bağlamda “esnek çalışma ve güvencesiz çalışma biçimleri”nin araştırılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Berdan ÖZTÜRK

Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

“Ulusal İstihdam Stratejisi, Ulusal Sanayi Stratejisi ve bunlarla birlikte 9. Ve 10. Kalkınma planlarında, emek piyasalarının uluslararası ve ulusal sermayenin taleplerini karşılayacak biçimde esnekleştirilmesini sağlayacak düzenlemeler AKP hükümeti tarafından sistematik biçimde yaşama geçirilmektedir. Bunlar içerisinde şüphesiz en temel düzenleme eğitim sistemine ilişkindir. Eğitim sistemini piyasanın ihtiyaçlarına uygun hale getiren ve 4+4+4 olarak da bilinen düzenlemeler Mart 2012’de yasalaşmıştır.” Bunun yansısı kamuda istihdamın esnekleştirilmesi, taşeron uygulamalarının yaygınlaştırılması, kıdem tazminatının fona devredilerek işlevsizleştirilmesi, özel istihdam büroları, geçici çalışma, ödünç çalışma ve bölgesel asgari ücret gibi emek süreçlerini esnekleştiren” Kiralık işçi yasası' olarak da bilinen Özel İstihdam Büroları Yönetmeliği de Ekim 2016 tarihinde yürürlüğe girerek yasal süreç tamamlanmıştır. Söz konusu yasa Mayıs 2016 tarihinde Meclis genel kurulunda görüşülerek yasalaşmıştı. Sendikaların ve muhalefetin ‘kölelik yasası’ diyerek karşı çıktığı kiralık işçi ve esnek çalışmaya ilişkin düzenlemeler ile kıdem tazminatı fiilen yok edilmiş, ihbar tazminatı ve iş güvencesini kaldırılmış, emeklilik-sağlık hakları fiilen kullanılmaz hale getirilmiş, iş güvenliği-işçi sağlığına büyük darbe yemiştir. Yanı ödemeler, fazla mesai, yıllık izin, toplu sözleşme ve grev hakları da aynı yasayla tırpanlanarak “Modern kölelik ve Ortaçağ’a dönüş”ün bütün kapıları ardına kadar aralanmıştır. Hükümetin istediği ve çıkarılması düşünülen “taşeron işçilere kadro aldatmacası” bu sürecin son halkalarından birisidir.

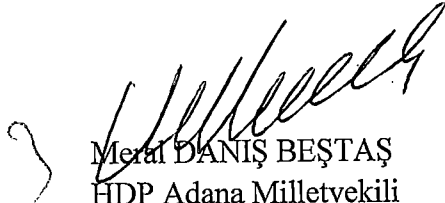
Alman sosyolog Ulrich Beck, "yaygın güvencesizliğin gelecekte-toplumun görünüşte zengin merkezinde bile-nüfusun çoğunluğunun yaşamlarını ve yaşamlarının temellerini belirleyeceği bir risk toplumunda yaşıyoruz" belirlemesinde bulunmaktadır. Yaşadığımız dönemde güvencesizlik kişisel ilişkilerden sağlığa kadar insan yaşamına dair birçok alanda var olmasına rağmen bu bağlamdaki en temel kaygı alanlarından birisi esnek çalışma ve iş güvencesidir.

Güvencesiz iş kavramı ile ilgili evrensel olarak kabul gören bir tanım bulunmuyor ancak: “çalışma koşulları ve süresine ilişkin belirsizlik veya çalıştığı işin sürekliliği ile ilgili kaygı duymak” olarak tanımlanmaktadır. Yani “çalışma yaşamı açısından geçici, düzensiz, kuralsız, korumasız, emniyetsiz, standart dışı, kırılgan ya da eğreti koşullar” altında çalışma anlamına gelmektedir.

Geleneksel üretim alanları dışında çalışanların profilini ucuz emek gücünü oluşturmaları nedeniyle çoğunlukla Kürtler oluşturmaktadır. Cumhuriyet tarihi boyunca bu topraklarda katliamlar, köy boşaltmalar, faili meçhul cinayetler, işkence, uzun süreli cezaevi gibi birçok insan hakkı ihlaline maruz kalan Kürtler yaşamın hemen her alanında yok sayılmıştır ve ilerlemelere rağmen hala yok sayılmaya devam etmektedir. Kürtlerin bu topraklarda işsizlik, ucuz emek gücü ve güvencesiz çalışma olgularının hepsinde üst sıralarda yer alması bir tesadüf değildir.

Türkiye’de kamu hizmetlerinin gördürülmesinde, sistemli olarak kadrolu değil, sözleşmeli, ücretli vb. a tipik istihdam biçimleri üzerinden personel seçimi, yani güvencesiz çalıştırmanın yaygınlaştırılması nedeniyle, kadrolu çalışma artık bir istihdam biçimi olmaktan çıkmış durumdadır. İşçi sınıfı içinde esnek, kuralsız ve düzensiz çalışma olarak adlandırılan a tipik istihdam biçimleri hızla yaygınlaşarak, işgücü kendi içinde derin bir farklılaşma ve katmanlaşma yaşamaktadır. Bu haseple, “esnek çalışma ve güvencesiz çalışma biçimleri”nin Meclis tarafından bir komisyon kurularak araştırılması elzem bir hale gelmiştir.

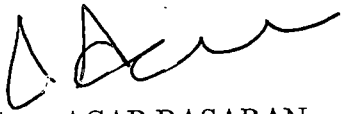

Filiz KERESTECİOĞLU
HDP İstanbul Milletvekili

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

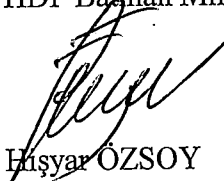

Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

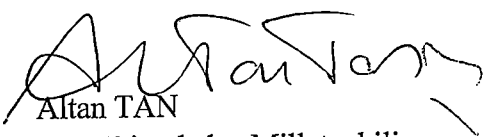

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

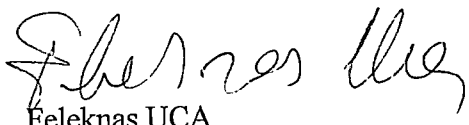

Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

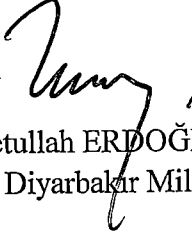

Hısyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

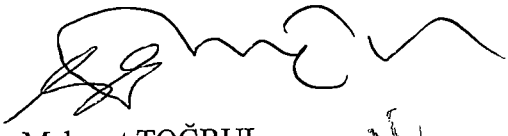

Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

Nihat AKDOĞAN
HDP Hakkari Milletvekili

Bedia ÖZGÖKÇE ERTAN
HDP Van Milletvekili

20

Adem GEVERİ
HDP Van Milletvekili

21

Nadir YILDIRIM
HDP Van Milletvekili

22

